

Verslag SIS thema dag Zone Flexibilisering

Programma

Ochtenddeel		Middagdeel	
09:30	Welkom en introductie dagvoorzitter	13:15	Kritische reflectie vanuit HOSA perspectief
09:45	1 ^e presentatie Hogeschool Utrecht	13:45	SURF rapport SIS van de toekomst
10:30	2 ^e presentatie Avans Hogeschool	14:00	Pauze
11:15	Pauze	14:15	Werksessie – functionaliteit voor de toekomst
11:30	3 ^e presentatie HAN	15:15	Plenaire terugkoppeling en vervolgacties
12:15	Lunchpauze	16:15	Afsluiting

Bijdragers

Host/admin	Sam Stuijver – Projectondersteuner Zone Flexibilisering
Dagvoorzitter	Lucie Lolkema – Onderwijsadviseur Hogeschool Utrecht
Presentatie HU	Linda Lieferink – Adviseur informatiestromen Anja Imhof-van Rossum - Adviseur informatiestromen
Presentatie HAN	Marcel Penners – senior adviseur onderwijslogistiek
Presentatie Avans	Andre Walraven – Architect Onderwijsdomein
Presentatie SURF	Michael Go – Programma manager Flexibilisering van onderwijs
Kritische reflectie HOSA	Mark de Jong – Enterprise architect HOSA Menno Scheers – Lead Architect HOSA
Verslaglegging	Henk Vermeer (BUAs), Hans Cremer (HvA), Elsbeth Vonkeman (VH), Sam Stuijver

Aanleiding en introductie

De zone Flexibilisering is al eerder met het SIS aan de slag geweest tijdens de Challenge Day 2020. Op initiatief van Lucie Lolkema gaan we kijken naar een vervolg: We maken een transitie van opleidingsroutes naar studentroutes. Wat verwachten wij van een Student Informatie Systeem (SIS) als het gaat om flexibel onderwijs en persoonlijke leerpaden?

Als je met flexibilisering aan de slag gaat heeft dit grote invloed op je onderwijsdienstverlening. Er zijn landelijke ontwikkelingen maar het is ook belangrijk om eens te kijken wat er binnen de instelling gebeurt. We maken allemaal stappen maar vliegen het vanuit een andere hoek aan. Dat betekent dat we allen een stukje van de puzzel in handen hebben. Het leek ons dan ook mooi deze dag te gebruiken om deze puzzelstukjes eens bij elkaar te leggen. Deze dag mag gezien worden als een eerste opzet tot het gesprek; we zullen niet meteen de oplossing hebben.

Focus voor de dag

Flexibilisering

- Leeruitkomsten en leerwegaafhankelijkheid
- Wat studenten leren staat vast, maar de weg daar naar toe - hoe en wanneer - is flexibel

Onderwijsdienstverlening

- Informatiestromen, processen en systemen
- Binnen een instelling
- Het Student Informatie Systeem (SIS)

We hebben hiervoor drie instellingen gevraagd een bijdrage te leveren. We hebben de sprekers gevraagd met de volgende vragen aan de slag te gaan:

- Hoe zijn voor jouw instelling de informatiestromen/modellen/architectuur ingericht?
- Wat betekenen 'eenheden van leeruitkomsten' en 'leerwegaafhankelijk toetsen' voor je SIS? Wat moeten we vastleggen om dit te organiseren?
- Waar loop je tegenaan met Flexibilisering als het gaat om je student informatiesysteem? Wat kan er niet?

Presentatie Hogeschool Utrecht: Leeruitkomsten in een netwerkstructuur

Anja Imhof-van Rossum en Linda Lieferink

Startvraag en uitgangspunt voor het denkwerk binnen de HU:

Wat betekent het wetsvoorstel Leeruitkomsten voor onze onderwijslogistiek en welke informatievragen zie we daaruit voortvloeien?

Het uitgangspunt is niet meteen kijken naar de consequenties voor de applicaties, maar eerst naar de impact op de processen en functionaliteiten. Welke functionaliteiten hebben we nu nodig?

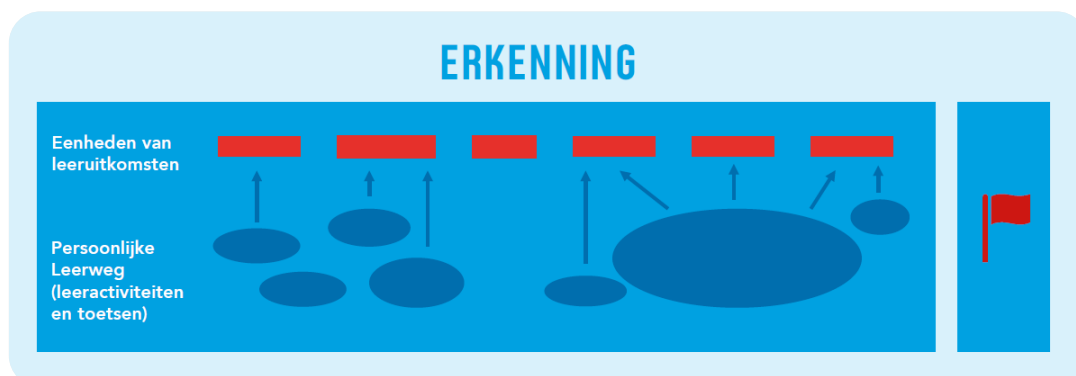
Kern: we gaan van opleidingsroutes naar studentroutes, die veel meer leerwegaafhankelijk kunnen worden ingevuld.

*Leerwegaafhankelijke en persoonlijke studentroutes:
Wat is daar dan voor nodig?*

Dit betekent dat we de bestaande eenheden moeten gaan lostrekken. Want in de huidige context is leerwegaafhankelijkheid en aansluiting bij het werkveld moeilijk te realiseren.

Op deze manier staat het WAT van een opleiding vast, maar HOE en WANNEER veel minder.

De leeractiviteit, de toets en de eenheid van leeruitkomst staan los van elkaar. Met name het element 'Leeractiviteit' wordt losgelaten. Daar ontstaat de leerwegaafhankelijkheid. De leeractiviteit kan dan niet meer dienen als middel om EC's toe te kennen.

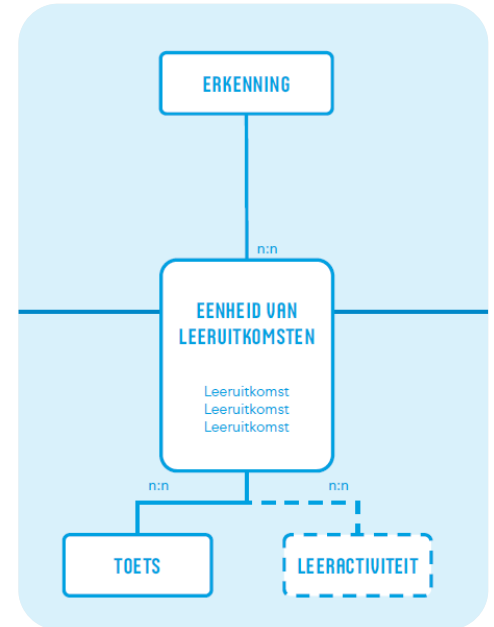
Aanvliegroute: we maken onderscheid tussen Leeruitkomst en een Eenheid van Leeruitkomsten. Op het niveau van een Eenheid van leeruitkomsten worden de EC toegekend. Dit impliceert dat je met toetsen alleen EC kunt halen als je alle toetsen die behoren bij een hele Leeruitkomst hebt behaald.

Daarnaast is het van groot belang dat er in het landschap diverse relaties kunnen worden gelegd (niet alleen enkelvoudige), zodat studenten bijvoorbeeld ook een grote leeractiviteit kunnen doen om daarmee meerdere Eenheden van Leeruitkomsten zich eigen te maken.

Huidige structuur vs Netwerkstructuur

Dit alles impliceert dat de huidige geneste structuur van Osiris (met Onderwijseenheden als gesloten bakjes) moet worden losgelaten. We hebben veel meer een netwerkstructuur nodig.

Hierbij zijn (eenheid van) leeruitkomst, toets en leeractiviteit door de student te kiezen. Onderwijsontwerp is leidend; applicatie moet ondersteunend zijn.

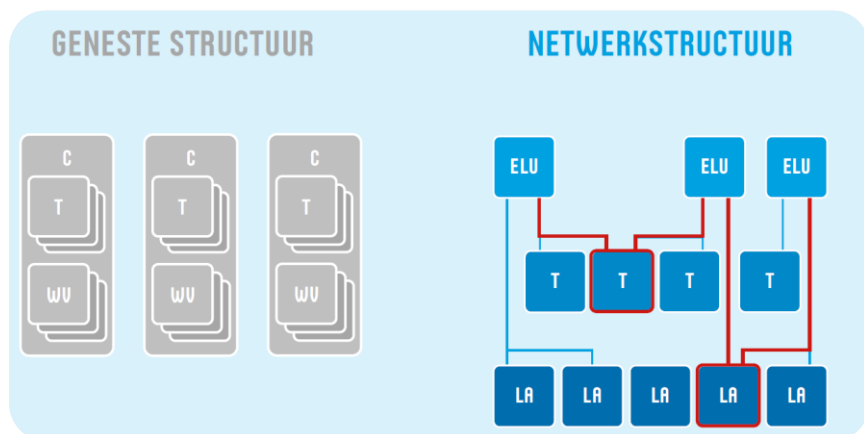
Nieuwe architectuur

Op basis van deze constatering zijn nieuwe architectuurprincipes opgesteld en is vervolgens de functionaliteit uitgewerkt van de netwerkstructuur die we nodig hebben.

Dit alles leidt tot het volgende informatiemodel.

Ontwerpprincipes (gebaseerd van 1:N naar N:N)

- moet voldoen aan wet en beleid
- instellings-overstijgend
- flexibel & stabiel
- flexibel zonder barrières
- structuur biedt meer ruimte (anticiperend op toekomstig beleid)

Welke functionaliteit is er dan nodig?

Functionaliteit ontworpen gebaseerd op de netwerkrelaties. Grotendeel het organisatorische er uit gehaald zodat het meer stabiel blijft. Logica is nodig om met die complexe structuur om te gaan. Logica zit bijvoorbeeld op het niveau van de eenheid van leeruitkomsten. Bijkomend voordeel is de inzichtelijkheid in samenhang (eerder veel op de achtergrond met tabellen e.d.).

Hoe ga je je onderwijs dan ontwerpen (technisch)?

Dit is nog in ontwikkeling maar door middel van bouwstenen wil de HU het onderwijsontwerp visueel maken, waar bij er ruimte is om te experimenteren.

Onderwijsontwerp is leidend; applicatie moet ondersteunend zijn.

Vervolg

In de toekomst veel meer vanuit het studentperspectief naar deze opgave kijken. De vraag wordt gesteld: *Welk technisch fundament hebben we nodig om leervegonafhankelijk te kunnen werken? En wat heeft die student nodig om hier dan ook daadwerkelijk uit te kiezen?* Dit wordt verder uitgewerkt waarbij samenwerking met CACI, Hanzehogeschool, Christelijke Hogeschool Ede wordt gezocht.

Het adviesrapport van de HU is opvraagbaar.

Slotpleidooi: Laten we afspreken dat we dit met z'n allen en gezamenlijk gaan aanpakken!

Vraag en antwoord

Zien we verschillen hbo en WO?

Hogescholen zitten vaak veel dichterbij het werkveld, waarbij leeruitkomsten heel centraal staan, terwijl er voor Universiteiten vaak meer aandacht wordt gegeven aan flexibiliteit op cursusniveau. Het verschil zit in waar de flexibiliteit gezocht wordt.

Pleidooi: Laten we afspreken dat we dit met z'n allen en gezamenlijk gaan aanpakken: laten we komen tot een gezamenlijk informatiemodel!

Is het datamodel van RIO meegenomen?

Nog niet meegenomen vanuit de HU. Het informatiemodel RIO is nog op de huidige WHW geënt maar is al wel sterk vereenvoudigd, om flexibilisering mogelijk te maken. Daarom heeft het drie lagen:

- De kern zijn de wettelijke elementen HO opleiding (het geheel voor een graad)
- En HO opleidingseenheid (het laagste niveau waarop je EC kunt verwerven). Daartussen is 1 tussenniveau ingevoegd, namelijk het HO opleidingseenhedencluster: dat is een niveau waarop je elk gewenst groepje HO eenheden kunt aanmerken als een bij elkaar behorend cluster (een minor/taakgebied/thema/track/specialisatie etc).

Presentatie Avans: Flexibilisering & wendbaarheid in de onderwijs-administratie

Andre Walraven

Avans streeft als ambitie na dat men wendbare en veerkrachtige professionals wil opleiden die zich een leven ontwikkelen en bijdragen aan een duurzame toekomst.

Dit vraagt om invulling van nieuwe manieren van werken op basis van de volgende bouwblokken:

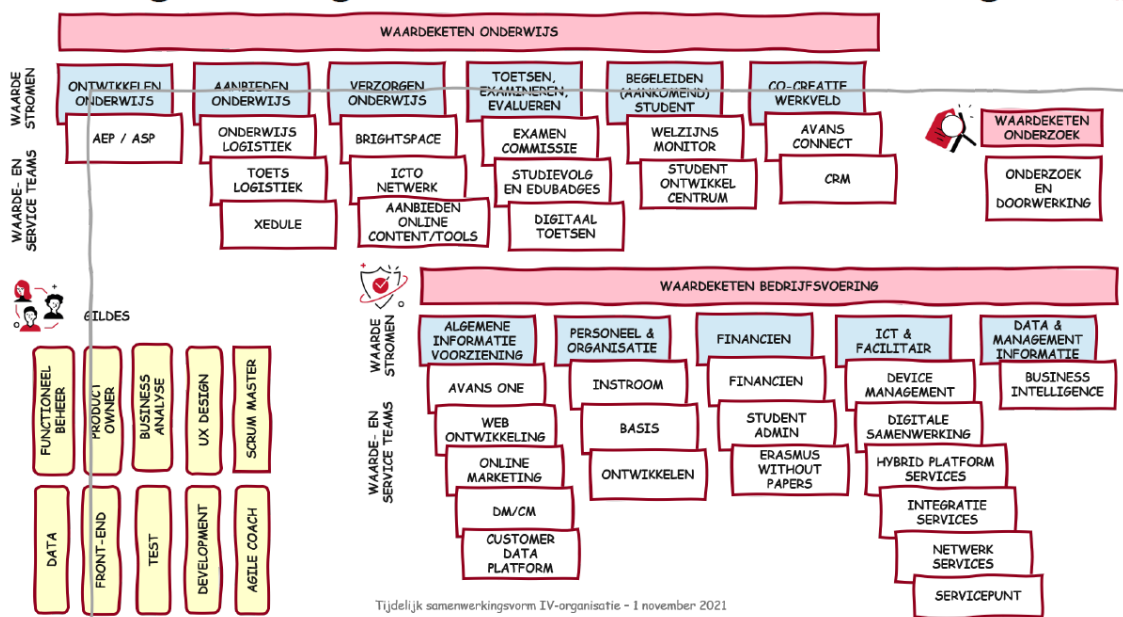
- **Onderwijs:** al het onderwijs wordt herontworpen volgens het nieuwe Avans Onderwijsmodel. Dit betekent een overstap naar modulair onderwijs, zodat studenten vraaggeruurd zelf hun leerroutes kunnen invullen, 25% van het curriculum wordt vrij

te kiezen voor de student. Verder zijn er enkele stevige standaarden doorgevoerd in het onderwijsontwerp om flexibilisering mogelijk te maken (standaardiseren om te kunnen flexibiliseren)

- **Samenwerking:** Strategisch partnerschap en continue samenwerking in onderwijs en onderzoek.
- **Organisatie:** Om dit überhaupt te kunnen bereiken en tot vernieuwing te kunnen komen moet iedereen binnen de instelling meedoen. Alle medewerkers zullen dus een wendbare, veerkrachtige en innovatiegerichte houding moeten hebben. (oa roostering en dergelijke)
- **Technologie en data:** transitiegericht digitaliseren, waarbij de studentreis centraal wordt gesteld. Dus informatie, processen, applicaties en dergelijke moeten allemaal worden ingeregeld vanuit de student. Dus niet meer aanbod gedreven maar klant-proces-gestuurd. Voor studenten betekent dit vooral dat zij werken vanuit 1 centraal portaal, waarin zij alles vinden wat zij nodig hebben. Dit heeft geleid tot een nieuw model voor alle informatiestromen. En op basis daarvan hebben we onze hele werkwijze opnieuw ingericht, werkend vanuit waardestromen (allen geënt op de studentreis).

Let op: Osiris is niet de start! Dat ligt voorafgaand aan het SIS in het eerste contact met de potentiële student (die op dat moment nog helemaal niet in het SIS kan).

Transitiegericht digitaliseren : informatievoorziening

Transitiegericht digitaliseren: architectuurprincipes

- Reis en informatiebehoefte van de student, docent, medewerker en werkveld staat centraal
- Informatievoorziening zodanig inrichten zodat hier een optimale invulling hieraan kan worden gegeven. Van aanbod gedreven naar klantproces gestuurd
- Volledige digitale naadloze integratie van processen binnen de leer-, werk-en onderzoek-omgeving met éénduidige GUI
- Vanuit een holistische gedachte denken in functionele modules die onafhankelijk van elkaar kunnen opereren, eenvoudig zijn te realiseren, schaalbaar zijn en makkelijk integreren
- Functionaliteiten werken voor mensen in plaats van andersom
- Eén portaal, bruikbaar op elk willekeurig device, als toegangspoort tot alle functionaliteiten
- Standaardiseren om te flexibiliseren

Transitie in systemen

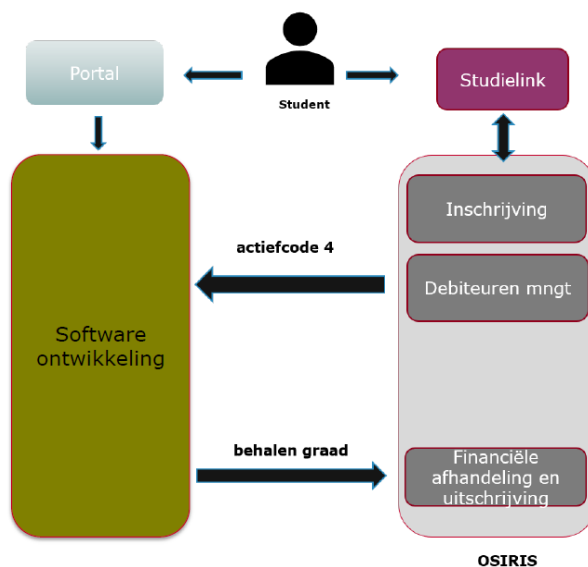
Dit denken vanuit de student (met alle eisen die we daaraan stellen) botst op allerlei manieren op allerlei gebruikte applicaties (niet alleen de SIS). Veel applicaties werken goed op 1 specifiek domein, maar dat past niet altijd in ons proces. Principes, koppelingen, informatie-uitwisseling, het is vaak niet werkbaar. Systemen zijn vaak te monolithisch, we kunnen er niet genoeg uit halen.

Dit betekent dat de ambities die we hebben rond flexibiliseren en personaliseren echt meer open en wendbare systemen vragen. Osiris gebruiken we vooral voor inschrijving, debiteurenmanagement en uitschrijving.

Zelf bouwen

Al het overige (tussen in- en uitschrijving) bouwen we zelf. Centrale elementen zijn het *Eduplatform* (waarop onderwijs wordt ontwikkeld) en het *Avans Studypath* (waar studenten zich kunnen inschrijven en dergelijke). Verder is zelf een app gebouwd, die zoveel mogelijk als een schil over de apps van Brightspace, Xedule en Osiris heen gaat, zodat de student niet naar al die verschillende apps toe hoeft te gaan (want dat is helemaal niet studentgericht). Studievoortgang, roosterinformatie, stages en meldingen (ook bv uit de examencommissies) komen daarin naar voren. Dit geheel werkt echt op niveau van Avans als geheel dus over de grenzen van academies en dergelijke heen.

Transitiegericht digitaliseren : technologie

Geleerde lessen op centraal niveau: de onderwijskundige, organisatorische en digitale transitie moet samengaan. En dat is voor studenten soms makkelijker te begrijpen dan voor onze eigen medewerkers. Laten we hier ook gezamenlijk optrekken in de toekomst.

Meer informatie

Bijavans.nl

Studypath.nl

Vraag en antwoord

Wat hebben jullie nu in plaats om te zorgen dat de vooruitgang van vandaag niet de vertraging van morgen wordt?

Het zou goed kunnen dat dit zo is. Onze stappen kunnen leveranciers inspireren om vervolgstappen te zetten en systemen zo te definiëren dat het open en wendbaar is. Aansluiting op totaalveld. Het is lastig om hier een voorspelling over te doen. Wij moeten dan wendbaar genoeg zijn om de stap terug te maken als organisatie.

Zijn jullie voorafgaand aan dit besluit het gesprek met leveranciers en andere instellingen aangegaan over modulaire functionaliteit?

Er zijn veel gesprekken geweest met wisselende resultaten. Leveranciers wilden bewegen, maar niet in het tempo wat Avans voor ogen had/heeft. Daarnaast zoeken we ook de samenwerking, bijvoorbeeld op niveau van software ontwikkeling met de HU. We spreken met instellingen die eenzelfde ontwikkeling beogen op verschillende terreinen.

Steeds meer zien we dat het gaat om een hele stevige verandering die alle vlakken van de organisatie raakt: van opleidingsroutes naar studentroutes = een transitie volgens alle definities die daarvoor vindbaar zijn. Bij de aanbesteding van een nieuw SIS (2018) is bij de HAN al rekening gehouden met de invoering van Flexibilisering van onderwijs.

Als we terug kijken naar het Referentiemodel Onderwijslogistiek voor Flexibel onderwijs (SURF- 2017) dan zie je dat op alle vlakken de noodzakelijke wijzigingen steeds beter zichtbaar worden: belangrijk om alle kwadranten te bezien, en kijken of je schakelingen maakt op de juiste plekken.

Spoorboekje

Wat een belangrijke constatering is: het gaat niet zozeer om keuzevrijheid maar om keuzemogelijkheid. Verwachtingen t.a.v. flexibilisering zijn aan het veranderen (van 'chaos' naar stroomlijning). De studentbegeleiding draagt bij aan de juiste werkwijze rond die keuzemogelijkheden. Het werkt dus veel meer als een spoorboekje dan als een ongeorganiseerde verkeerschaos. Je biedt de student daarmee een helder speelveld.

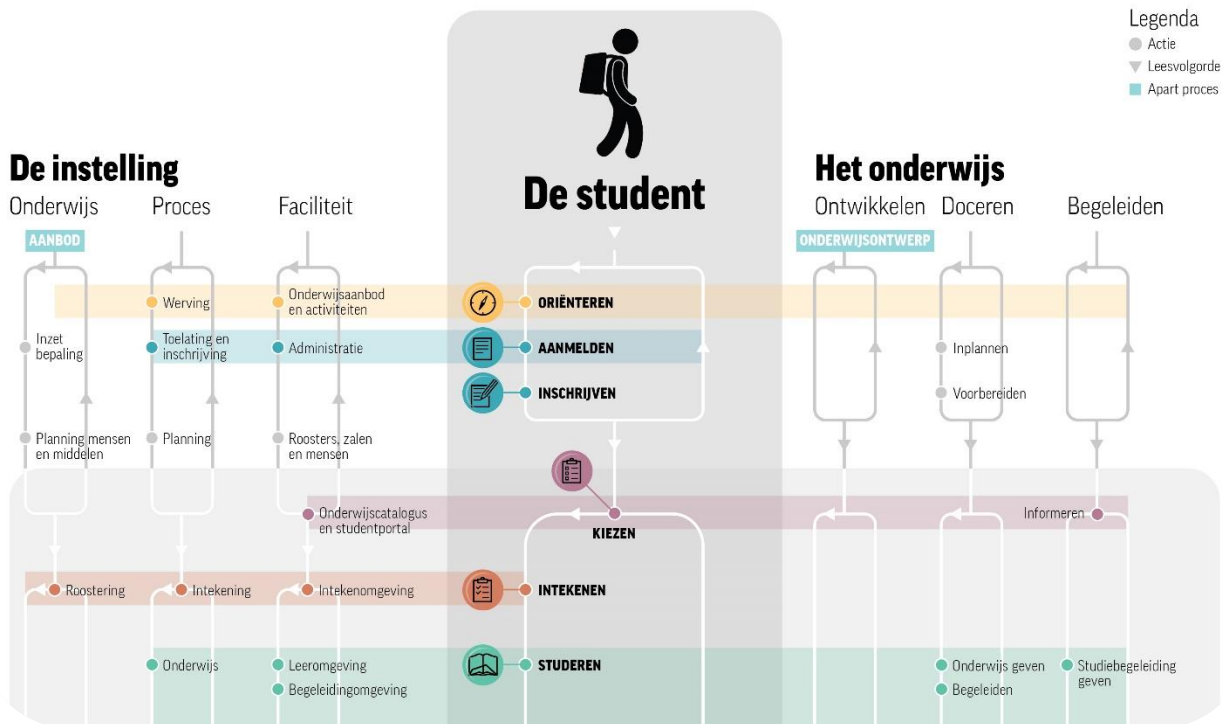
Een proces van samenspel

Het is daarbij van groot belang dat je voor het realiseren van die studentreis binnen de eigen instelling het samenspel organiseert: Flexibiliteit vraagt veel afstemming tussen alle onderdelen van de organisatie. We zien dan ook eigenlijk altijd dat de instellingen gezamenlijke afspraken (spelregels) formuleren om dit mogelijk te maken. Zonder spelregels zal het niet lukken (Zie procesplaat hieronder).

ONDERWIJS ORGANISEREN

Het organiseren van flexibel(er) onderwijs vraagt om wendbaarheid van een onderwijsorganisatie. Wat vraagt dit van de instelling en het onderwijs? Gebruik deze procesplaat om met jouw instelling op weg te gaan. Door te vertrekken vanuit het perspectief van de student, is te zien welke onderwijsprocessen aan elkaar verbonden zijn, zodat gevolgen van keuzes voor de inrichting van processen inzichtelijk worden.

Hoe kom je tot die afspraken?

- Afspraken komen idealiter tot stand aan de hand van de strategie → beleidsregels → speelruimte → kaders.
- Start vanuit **S**tudentperspectief, werk met de **S**tudentjourney, maak samen **S**pelregels, **S**peel samen met **S**ystemen!
- En wees een beetje lief voor elkaar

Vraag en antwoord

Hoe kun je tot spelregels komen?

Het helpt als je in het bestuurlijk kwadrant heldere keuzes ziet. Dan moet je vervolgens naar het kwadrant 'expliciteren' om op basis van die beleidskeuzes te komen tot ontwerpprincipes. Binnen de HAN wordt dit begeleid door klankbordgroepen. Dat is een tijdrovend traject, maar bijzonder relevant. Je ziet in de praktijk dat de organisatie vaak denkt in het perspectief dat deze beweging beperkend werkt (voor het onderwijs). Je moet dat echt proberen te keren naar het perspectief van de student, die juist meer bewegingsmogelijkheden krijgt.

Afronding ochtend gedeelte

De dynamiek binnen elke instelling is anders, dus er is ook niet één recept:

- Technisch inhoudelijk is dit een enorm ingrijpende ontwikkeling.
- We spreken hier over een echte transitie
- Alleen ga je snel, samen komen we verder? Wat doe je binnen je instelling zelfstandig aan het SIS en waar kunnen we gezamenlijk optrekken en elkaar helpen? Dit is de brug naar de middag.

Kritische reflectie vanuit HOSA

Menno Scheers en Mark de Jong

Vanuit hun dubbelrollen bij zowel de hoger onderwijs sector architectuur (HOSA) als bij hun eigen instelling kunnen Menno en Mark goed het instellings- en landelijk perspectief beet pakken:

Wat is het SIS nog?

Binnen de HOSA is het gesprek gevoerd over wat centraal en wat decentraal kan worden ingericht. Allereerst hoeft de HOSA niet per se een landelijk SIS te worden en dat één op één overnemen. Welke dingen kun je wel goed op landelijk niveau uitbouwen?

- Studielink en DUO beter inzetten: inschrijven op vakken via Studielink bijvoorbeeld.

-> Wat blijft er dan nog over van het SIS wat we nu kennen?

Gezien alle ontwikkelingen moeten wij het misschien niet meer over een SIS hebben. Dit geeft onduidelijkheid. Met potentieel landelijke opschaling gaat dit wellicht deze kant op.

SIS vervangen?

Het SIS vervangen is een enorm groot en duur project. Als we dit breder trekken neemt een dergelijke transitie niet af in schaal en kosten als je dit landelijk wil gaan organiseren. In combinatie met een onderwijstransitie naar flexibeler onderwijs maakt dat een (te) complex samenspel. We zullen dit eenvoudiger moeten gaan maken: bijvoorbeeld zaken opknippen in een SIS en op modules en processen selecteren.

Er is veel meer (behoefte aan) functionaliteit rond het SIS aan het komen. Digitalisering van processen gaat steeds verder in het onderwijs. Misschien kunnen we wel van die systemen/applicaties gebruik gaan maken voor het volgen van de student.

Op weg naar samenwerking

Hoe komen we tot gezamenlijke ideeën rondom invulling van het SIS: iedere instelling pakt het nu een beetje anders aan. Er is ook een duidelijke convergentie te merken in tijd: veel instellingen hebben behoefte aan verandering maar hoe ga je dit organiseren op landelijk niveau? We kunnen leren over landelijke functionaliteit door te kijken naar het **SANS-verband**: Wat betekent het om grote informatiesystemen met meerdere partijen samen te doen? Het is het waard om hier van te leren!

Verschil hogescholen en universiteiten

Er is vanochtend best wat gesproken over de verschillen die tussen deze twee bestaan. Goed om niet over heen te kijken maar te kijken naar dit verschil zonder waardeoordeel.

Eerst een stap om met elkaar vast te stellen: welke verschillen worden gezien zonder daar iets van te vinden. In een later stadium kan hier advies over worden gevraagd: zijn deze verschillen gerechtvaardigd en moeten we hier iets mee?

Zorg voor een goed overzicht van stakeholders!

Systeemlandschap

- Probeer met elkaar een eerste bepaling te doen en dit op te knippen in logische onderdelen/modules: wat organiseer je centraal en wat organiseer je landelijk?
- In enkele landen al een landelijk SIS of plannen daartoe (Denemarken, Frankrijk, Zweden). Eens daar kijken hoe ze dat opgebouwd hebben en opknippen in modules. We kunnen leren van Europese ontwikkelingen.
- Behoeft stabiele basis vs innovatie: welke modules wil je dan in je basis hebben?
- Hoe kunnen we de markt laten participeren?: Wel de markt een kans geven, maar gezamenlijk een beter speelveld organiseren om juiste leveranciers te kiezen.

Gegevensmodellen

- Constructive alignment breder bekijken met elkaar: Modellen als constructive alignment gezamenlijk bekijken waar aandacht wordt gegeven aan het beschrijven van leeruitkomsten op instellingsniveau en opleidingsniveau. Hetzelfde geldt voor assessment. Dan kun je een inschatting maken welk vak van een andere instelling zou passen in het eigen curriculum.
- Goed om niet pas te starten bij ontwikkelen van onderwijs, maar bij de sectoren en de regio: de behoefte aan onderwijs daar al vastleggen met standaarden om het je later gemakkelijker te maken.
- Examencommissies spelen ook een belangrijke rol in het toekennen van vrijstellingen of accorderen van 'bewijs' van leeruitkomsten: Handmatige goedkeuring van examencommissies bij bijvoorbeeld vak uitwisseling is niet schaalbaar: dit moet geautomatiseerd georganiseerd worden. Geautomatiseerd advies zien wij wel toekomst in.

Vraag en antwoord

Pleidooi tot samenwerking en gezamenlijke afspraken

Richting geven van 'buitenaf' dwingt af. (Dus bijv. wetgeving) Systemen en logistiek zouden 'hygienefactoren' moeten zijn. Onderscheid tussen instituten kan blijven bestaan op het niveau van didactiek, identiteit, inhoud. Je moet wel duidelijke afspraken maken en de roep naar autonomie kan hier weerstand naar boven brengen. Hier komt constructive alignment aan bod: de eigenheid zit in de 'teaching and learning activities' in het middenstuk, maar op landelijk niveau moeten we rond de intended learning outcomes (leeruitkomsten) en het assessment afspraken maken en vastleggen. We zouden hier goed landelijk afspraken over kunnen maken.

Belangrijke nuancering: Aan de organisatiekant vanuit een kleinere instelling is het zo lastig om de klant goed te bedienen: je hebt onvoldoende beeld op het geheel. Je kunt onvoldoende de student helpen als je niet een landelijk beeld hebt van wat die student aan het doen is en bij welke onderwijsinstelling. Het helpt dan ook om de beperkingen van de organisatie in het gesprek met bestuurders te duiden.

Als je een knip maakt tussen leeractiviteiten en leeruitkomsten en je kijkt alleen naar de leeruitkomsten (voor bijv. toekenning van de EC's), waar blijven dan de leeractiviteiten?

Voor de uitvoering is dit wel erg belangrijk; je wilt wel controle houden over de gevolgen van de organiseerbaarheid van het onderwijs. -> Kijk nu naar het hele model van constructive alignment; die kijkt bijvoorbeeld ook naar de leeractiviteiten. Geef ze een serieuze positie. Reactie HU: Wat belangrijk is om te realiseren is dat we niet vanuit onderwijsinhoudelijk perspectief praten. We kijken naar hoe de informatie aan elkaar moet hangen om de student te laten kiezen uiteindelijk.

Toelichting rapport: Het SIS van de toekomst

The SURF logo consists of the word "SURF" in white, uppercase letters inside a black speech bubble shape that points downwards and to the right.

Michael Go

Waarom is het SIS een onderwerp?

- Een SIS is essentieel voor alle hoger onderwijsinstellingen
- Een SIS implementeren is complex, bijvoorbeeld doordat aansluiting op werkprocessen en andere ICT-systemen, en koppelingen met partijen zoals DUO en Studielink zo belangrijk zijn
- Het overhoop gooien van de studentadministratie raakt iedereen binnen en rondom de instelling
- Een SIS implementeren is kostbaar
- Is het SIS toekomstbestendig?

2021 – Intern rapport SURF

3 'zorgen' over het SIS van de toekomst of de toekomst van het SIS:

1. SIS leveranciers zijn dominant

- Voordeel: Eenduidigheid in specificaties, specifiek voor de sector
- Nadeel: Grotere partijen worden groter (beter in aanbesteding), gebrek aan concurrentie, grotere afhankelijkheid, minder innovatie, minder prioriteit, hogere kosten
- Mogelijk vervolg: Gezamenlijke organisatie richting leveranciers, gezamenlijke afspraken/contracten

2. Wie heeft de data, de kroonjuwelen?

- Zorgen om data bij een (enkele) commerciële partij; waar staat die data: kun je er altijd bij?
- Zorgen om data buiten de EU; vinden we dit wel wenselijk?
- Mogelijk vervolg: Gezamenlijke inkoop om dit te voorkomen, is een modulaire benadering mogelijk?

3. In hoeverre is het huidige SIS toekomstgericht?

- Veranderende focus, meer dan administratie
  - Student/lerende centraal: Flexibilisering, Leven lang ontwikkelen
  - Transitieagenda: Hoe komen we van A naar B?
- Welke leveranciers kunnen deze grote veranderingen aan?
  - Alleen de grote?
  - Hoe kunnen we hier anders mee omgaan?

- Mogelijk vervolg
  - Kijk naar grootste gemene deler: Wat zijn de gemeenschappelijke wensen voor het SIS van de toekomst?
  - Is een meer modulaire aanpak mogelijk/ te definiëren?

Randvoorwaarden voor vervolg

Het verankeren van een bepaalde manier van denken is cruciaal. Allereerst binnen iedere instelling (apart), maar zeer zeker ook op landelijk niveau (gezamenlijk).

Om dit te bewerkstelligen hebben we wel een gedeelde visie nodig. We maken hier al goeie stappen in. We moeten ook samenwerking en commitment starten. Commitment op open standaarden (waar mogelijk) en afstemming en regie.

Vervolgstappen

- Webinar over de bevindingen van vandaag: SIG Onderwijslogistiek, Marcel Penners
- Concreet maken van scenario's (uitvoerbaarheid, financieel, timing...) Wat zijn de logische vervolgstappen en wat is de uitvoerbaarheid? CSC's staan hier positief tegenover.
  - CSC-wo: Jan Jansen (OU), Ingrid Regien (VU), Menno Scheers
  - CSC-hbo: Gerdinand Bosch (Avans), Wouter Zwaan (HSL), Dora Woudstra
- Ketenpartners; Studielink, SANS

Vraag en antwoord

Vandaag duidelijk dat de definitie SIS veranderlijk en onduidelijk is: is dat ook wat in het rapport naar voren komt?

Dit komt niet naar voren in het rapport: alle mogelijkheden die we bespreken zitten allemaal in een tijdsbeeld: je zit in een transitiefase en je wilt bepaalde afspraken maken die leiden naar een gezamenlijke toekomst. De hele definitie van SIS is niet meer actueel maar veel meer naar de onderdelen die er binnen zitten. Wat zijn nou de componenten en functionaliteiten die we nodig hebben voor Flexibilisering en het niet meer SIS noemen. Wellicht gaat het er in de toekomst wel heel anders uit zien.

*Good practice: Hoe gaan we dit sector breed organiseren? In een ander domein is al een good practice aan de gang: landelijke onderwijstank. Hun werkwijze lijkt te werken. Als tweede; niet iedereen is met functionaliteiten bezig. Door te modulariseren hierin krijg je redelijk naar boven wat je nodig hebt; daarna kan een afhankelijk bedrijf hier mee aan de slag. **Denken in functionaliteiten is hier de insteek.***

Komt er vanuit SURF ook governance en het verankeren van het totaal denken over die functionaliteiten hier in meenemen?

SURF zelf waarschijnlijk zelf niet; maar dit project zullen we niet in ons eentje doen. Wij willen dat dit via de CSC's en mensen in dergelijke projecten gaan en dat dat gebeurt binnen de instelling zelf. *Onderzoek richt op SIS en toekomst van SIS en dan overleg je met CSC; neem je ook mee op welke wijze dan ICT binnen de governance van een instelling geregeld zou moeten zijn om dit te kunnen waarmaken?*

Vanuit hbo CSC hier al een tijdje mee bezig; we bespreken dit constant want dit is een probleem waar we allemaal mee zitten. Maar ook iedere organisatie heeft zijn eigen uitdagingen hierin en elke situatie is anders. Absoluut ook waardevol om na te denken over die transitie.

Werk sessie functionaliteit voor de toekomst

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

2x3 break-out rooms, verdeeld in hoofd functionaliteit van huidige SIS:

- Bron/Bibliotheek/Catalogus/Assortiment
- Oriënteren/Aanmelden/Inschrijven/Uitschrijven
- Studievolverproces

In deze break-out rooms kijken de deelnemers gezamenlijk naar een van de drie hoofdfunctionaliteiten aan de hand van de volgende vragen:

1. Kijk naar je eigen instelling: Hoe is Flexibilisering van invloed op deze functionaliteit? (In je huidige SIS)
  - a. Wat kan dan nog niet? (moeilijk/hobbels)
2. Regie bij de student en persoonlijke leerpaden: Wat wil een student dan met deze functionaliteit?
  - a. Wat is er dan nodig?
3. Wat is één (of twee) belangrijke hoofdconclusie? Koppel dit plenair terug.

In een whiteboard omgeving hebben wij per groep deze vragen ingevuld.

Bron/Bibliotheek/Catalogus/Assortiment

Hoe is Flexibilisering van invloed op deze functionaliteit? Wat kan dan nog niet?

- Studentdata en inzicht in aanbod zijn alleen binnen eigen instelling beschikbaar en weinig uitwisselbaar.
- Studenten van andere instellingen toegang geven is moeilijk
- Onderwijs aan professionals wordt qua proces en inschrijving e.d. heel moeizaam ondersteund. SIS leent zich daar nog niet echt voor.
- Relaties tussen eenheden van leeruitkomsten en toetsen/leeractiviteiten
- Vrijstelling bepalen door aantonen/toetsen/reeds verworven Microcredentials
- Nog geen instellingsoverstijgen onderwijsaanbod/Catalogus
- Wat bied je zelf aan, wat biedt een ander aan, kennis opgedaan uit andere activiteiten
- Vergelijkbaarheid van onderwijs

Regie bij de student en persoonlijke leerpaden: Wat wil een student dan met deze functionaliteit? Wat is er dan nodig?

- Student wil zelf bouwstenen van zijn studie kunnen bepalen
- Student wil kunnen bepalen welke instrumenten (aanpak, tempo) hij/zij gebruikt
- Onderwijsaanbod van andere instellingen zichtbaar
- Spelregels voor keuze student
- Keuzemogelijkheden inrichten: ingangseisen, uitgangseisen, valide keuze combinaties en visueel tonen aan de student als keuzemogelijkheden.
- Meerjarig plannen
- Voorbeeldroutes
- Duidelijkheid krijgen: leidt dit tot een diploma? Past dit binnen mijn financiering?

Wat zijn de belangrijkste hoofdconclusies?

- Flexibiliteit wordt gezocht op twee manieren: Flexibiliteit van de onderwijseenheden en hoe je daar mee tot een diploma kunt komen. De ander is hoe je dan die eenheid behaalt via leeractiviteit: Netwerkstructuur nodig om zowel onderwijseenheid en eenheid van leeractiviteit te kunnen ondersteunen.
- Twee inhoudelijk gelijke toetsen voor VT en DT apart.. Alleen maar omdat VT overdag en dt avond is. Door een scheiding te maken wat je nu moet registreren en organiseren. Hier wordt je basis stabiel van.
- Student wil kunnen kiezen, daar is logica voor nodig en visualisatie, want keuze wordt complexe. Dit maakt het toegankelijk voor student en stuk regie bij de student.
- Kan al het onderwijs in een grote bak? Hoe ga je om met anders verworven competenties?
- Studenten blijven een standaard opzet van de opleiding willen!

Oriënteren/Aanmelden/Inschrijven/Uitschrijven

Hoe is Flexibilisering van invloed op deze functionaliteit? Wat kan dan nog niet?

- Inschrijven op losse toetsen of leeractiviteiten
- Bekostigd onbekostigd is nog heel erg los (apart SIS, gedeeltelijk samen)
- Vakken volgen bij andere instellingen = heel veel uitzonderingen regelen
- Onderwijscatalogus goed vullen
- Veel verschillend aanbod (landelijk) + Samenhang curriculum niet altijd even inzichtelijk = onoverzichtelijk voor student
- Inschrijven op een vak/minor vanuit andere instelling
- Vakken volgen bij andere instellingen = heel veel uitzonderingen regelen
- Alleen zicht op aanbod eigen opleiding, moeilijk om over de grenzen daarvan heen te kijken. Laat staan in te schrijven
- inschrijven is beperkt tot 1 a 2 keer per studiejaar. Wens om dat 24/7 te kunnen doen

Regie bij de student en persoonlijke leerpaden: Wat wil een student dan met deze functionaliteit? Wat is er dan nodig?

- informatie behoefte student. Om regie te kunnen voeren moet student over informatie kunnen beschikken: Inzicht in de verschillende opties en mogelijkheden
- makkelijk switchen en geautomatiseerd en samenhangend
- Gevolgen kunnen inschatten van keuzes + keuzehulp
- Niet alle combinaties zijn goed, moet het systeem voor jou bewaken
- Het liefst alle info op 1 plek
- Kunnen 'spelen' zonder direct in te schrijven
- Centrale plek voor vragen / chatfunctie (portal voor student, veel dingen aan achterkant, is een uitdaging)
- Studentenwelzijn en studiebegeleiding
- wijzigingen kunnen aanbrengen in afgesproken leerpad op basis van leerervaringen

Wat zijn de belangrijkste hoofdconclusies?

- Een gedeelte van de bevindingen heeft te maken met inrichting van systemen, niet met functionaliteit. Bijvoorbeeld aantal inschrijf momenten per jaar, hoe ver van te voren je moet organiseren. Maar zowel inrichting als functionaliteit zijn belangrijk.

- Studenten moeten meer toegang hebben tot informatie (waar nu onderwijs en dienstverlening vooral toegang heeft) om regie te pakken. Dit moet 1 plek voor informatie zijn en digitaal (automatisering) ondersteund. Maar functioneel ook hoe sluit je dingen aan als er delen informatie in SIS en LMS staan.

Studievolproces

Hoe is Flexibilisering van invloed op deze functionaliteit? Wat kan dan nog niet?

- leeruitkomsten en leeractiviteiten passen niet
- keuzemogelijkheden over instellingen heen niet mogelijk
- studiedata uitwisselbaarheid ts. Instellingen
- studieplan kan er niet in. Is geen examenprogramma!
- Examenprogramma's moeten niet in beton gegoten zijn
- geen vaste volgorde van te behalen EC's
- Modulair gestandaardiseerde eenheden
- Aansluiting /ontsluiting naar diverse applicaties

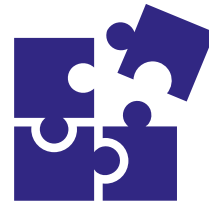
Regie bij de student en persoonlijke leerpaden: Wat wil een student dan met deze functionaliteit? Wat is er dan nodig?

- Student wil kunnen bepalen wanneer hij/zij bepaalde leeruitkomsten behaalt
- Overzicht/inzicht en gebruiksgemak: wat is er allemaal beschikbaar aan bouwstenen en instrumenten?
- Niet teveel keuzes
- inzicht in te kiezen opties. Keuze kunnen maken en gevolgen ervan zien (studeerbaarheid/rooster enz)
- elders onderwijseenheden volgen
- studieplan opstellen, bespreken met coach oid, monitoren op voortgang
- soms heeft student hulp nodig bij het bepalen van z'n route
- minder hiërarchisch model qua organisatie omdat er ook meer overstijgend en tussen organisatieonderdelen gebeurt (intern)

Wat zijn de belangrijkste hoofdconclusies?

- Minder rigiditeit in de route en de keuzes: functionaliteit op basis van netwerkrelaties. Logica op eenheid van leeruitkomsten. Dus opnieuw opbouwen vanaf de basis.
- Redeneer vanuit de student en vraag het ze! Of beter nog: zet ze in bij het maken.

Transitie naar Flexibiliteit

Technisch inhoudelijk is dit een enorm ingrijpende ontwikkeling. We spreken hier over een echte transitie: gaat ook over hoe je je organiseert maar heeft zeker gevolgen voor het SIS. Wellicht moeten we in de toekomst ook anders omgaan met de uitbreiding van functionaliteiten en niet meer over het SIS praten als het in de functionaliteit gaat om meer dan dat.

De gemene deler

De nadrukkelijke wens tot samenwerking is ook een belangrijke opbrengst. Alleen ga je snel, samen komen we verder! Wat doen we nu gezamenlijk, wat kan er centraal en decentraal? Denken in functionaliteiten is de insteek. We gaan ons meer richten op de functionaliteiten van onze huidige SIS-en wat is daarvan de grootste gemene deler voor de toekomst. De basis gezamenlijk vaststellen.

Conclusies werksessie

Oriënteren/Aanmelden/Inschrijven/Uitschrijven:

- Inrichting en niet de functionaliteit is hier het voornaamste punt (aantal inschrijf momenten per jaar, hoe ver van te voren je moet organiseren)
- Toegankelijkheid van informatie voor studenten is van belang om regie te pakken. Dit moet 1 plek voor informatie zijn en digitaal (automatisering) ondersteund. Maar functioneel ook hoe sluit je dingen aan als er delen informatie in SIS en LMS staan.

Bron/Bibliotheek/Catalogus/Assortiment

- Netwerkstructuur nodig om zowel onderwijseenheid en eenheid van leeractiviteit te kunnen ondersteunen.
- Ontdubbelen in het systeem (aanbod van toets te scheiden); wat moet je registreren en wat moet je organiseren?
- Student wil kunnen kiezen, daar is logica voor nodig en visualisatie, want keuze wordt complexer. Maar: Veel studenten willen vaste opzet met kleine keuze (student wil niet teveel nadenken)

Studievolproces

- Minder rigiditeit in de route en de keuzes: functionaliteit op basis van netwerkrelaties. Logica op eenheid van leeruitkomsten. Dus opnieuw opbouwen vanaf de basis.
- Ze studenten in bij het co-creatieproces!

Hoe kunnen we dit verder oppakken en wat zijn de stappen hierin?

- Top-down aanpak zou wellicht vaart in de verdere ontwikkeling kunnen brengen. Een collectieve voorbereiding van werkveld naar ministerie kan bestuurders ook mee krijgen. Wel lastig om te bepalen wat we dan met zijn allen willen; eerste stap is de structuren die er nodig zijn om flexibel onderwijs te organiseren daar verder over te denken met geïnteresseerden.
- Onderscheid maken tussen Student Informatie Systeem en Onderwijs Registratie Systeem: loskoppelen van elkaar!

Wat is er nodig voor vervolg?

Willen we een gezamenlijke agenda/taal creëren? Dan moeten we misschien een specifiekere agenda en andere mensen aan tafel. Voor een vervolg is het nodig dat verschillende lagen met elkaar gaan praten. Op de informatie laag kun je elkaar makkelijker vinden maar moet ook besproken op bestuurlijke laag. In de vertaling van visie naar informatie is de doelstelling dat deze bij elkaar komen, dat is nu nog niet in de verhalen verweven.

Bredere vervolgstappen en acties

- Vanuit HOSA perspectief is dag en verslag voeding om mee te nemen naar de CIO's van de universiteiten in de vervolgstappen
- SIG onderwijslogistiek organiseert webinar als vervolgstap op basis van de thema dag. Goed om de opbrengst van het verslag te delen en een presentatie van het rapport door Lucie
- SURF gebruikt rapport toekomst SIS en dit verslag als voeding in de gesprekken met CSC's over vervolgstappen
- Menno werkt scenario's uit om schijfjesmodel in kaart te brengen en daar gezamenlijke/landelijke punten uit te halen.
- Ook initiatief om de gerechtvaardigde verschillen tussen universiteiten en hbo's te onderzoeken: waar lopen zij in de praktijk tegen verschillen aan -> wellicht daarna ter aanvulling ook exercitie binnen de zone? Menno kan ons dan benaderen.
- Vanuit de zone: HAN en HU zijn bezig met gezamenlijke begrippenlijst rondom thema. Goed om toe te werken naar een landelijke lijst met definities (WG T&O laten redigeren). Dat is een concrete stap, samen definities vaststellen en dit naar de koepels brengen.
- **Suggesties:**
- Learnings van het SANS: aan SANS verband te vragen of zij een presentatie te geven om te kijken wat het betekent om een consortium te bouwen?
- Op korte termijn: goeie ingang om het overleg vanuit OCW met Patrick Leushuis voor instellingen die hebben meegedaan met het wetsvoorstel leeruitkomsten het rapport ook eens aan het voetlicht te brengen. En die energie gebruiken om het denken verder te brengen.
- Helderheid over hoe de komende jaren het landschap er uit ziet zou waardevol zijn. -. HOSA is voorzet, dan nu volgende verdieping hier op komende tijd maken.
- Ook proberen binnen de instellingen mensen te benaderen die over de SIS agenda gaan. Die grote invloed op portfolio van de instelling en de timing bepalen; daar moet het gesprek mee plaatsvinden.